

I

Buikpijn

Toen Baba Segi voor de zesde achtereenvolgende dag met buikpijn wakker werd, beseftte hij dat het tijd werd om de kinderloosheid van zijn vierde vrouw drastisch aan te pakken. Hij was ervan overtuigd dat de pijn niet werd veroorzaakt door honger of winderigheid, maar door maandenlang gepieker. De vrouw die naast hem lag, maakte een bromgeluidje. Hij wierp een blik opzij en zag dat hij Iya Tope, zijn tweede vrouw, onder zijn ene been op het bed bekneld hield. Haar boezem ging schokkerig op en neer, maar hij verroerde zich niet om haar ongemak te verlichten. Zijn gedachten dwaalden opnieuw af naar Bolanle en weer kreeg hij een knoop in zijn maag. Ter plekke besloot hij bij Meester langs te gaan. Hij zou zorgen dat hij er bij het kriecken van de dag was, zodat Meester begreep dat het geen gewoon bezoek was.

Zodra zijn chauffeur de pick-up had geparkeerd langs de straatgoot die om Ayikara heen liep, rukte Baba Segi het portier aan de passagierskant open en richtte hij zijn forse gestalte in zijn volle lengte op. Zonder een woord of een blik achterom naar zijn chauffeur stooft hij een smal steegje in. Als zijn ogen niet strak op Meesters hut waren gericht, zou hij misschien

hebben gemerkt dat zijn chauffeur achter hem aan was gehold. Baba Segi ging opzij voor de schoolkinderen die hun dagelijkse bedevaart maakten. De kinderen konden niet nalaten Meester goedemorgen te zeggen, enkel om zijn adem door het lamellenraam te zien wasemen wanneer hij teruggroette. ‘Godemorgen,’ bromde de wijze met de donkere ogen. Dan zwaaiden de kinderen vrolijk en huppelden ze naar school. Baba Segi schudde zijn hoofd. Als hun ouders erachter kwamen dat ze van het stoffige pad naar de wijsheid waren afgedwaald, wijdbeens over klaterende goten waren gestapt en tussen willekeurige gebouwen waren geslopen, zou er wat zwaaien. Meesters hut bevond zich in Ayikara, en Ayikara was geen buurt voor kinderen.

Het was geen speciale buurt, maar als je er de weg vroeg, wendden de mensen met draaiende polsen hun hoofd af. Daar waren drie redenen voor. Ten eerste wilde helemaal niemand toegeven dat hij wist waar het lag, voor het geval de burens meeluisterden. Ten tweede had Ayikara geen duidelijke grenzen. En tot slot was Ayikara meer dan alleen vier of vijf van wellust doordrenkte parallelstraten: het was een sfeer. De donkere gebouwen zaten vol vrouwen met gezichten die glommen onder de ultraviolette lampen. Zulke vrouwen leefden voor de mannen van andere vrouwen. Ze kookten voor hen, dronken met hen, vochten om hen, naaiden hen, verpleegden hen, sloegen hen en hielden van hen. En wanneer ze ziek werden van het verlangen dat door de liefde werd opgewekt, gaven ze hun leven op en stierven ze voor hen.

Het hutje van Meester, met zijn blinkende ramen en fonkelende borrelglazen, stond tussen twee bordelen in. Meestal brachten de schaars geklede vrouwen hun klanten er om te drinken van de in het hutje gestookte whisky, maar op sommige dagen maakten ze bij de deur meteen rechtsomkeert. Dat waren dagen waarop de mannen met half dichtgeknepen ogen woest naar hen keken – dagen waarop de mannen kwamen om man-

nen te ontmoeten, om te praten over vrouwen en het kwaad dat ze aanrichtten.

Zulke bijeenkomsten waren niet afgesproken; ze ontstonden spontaan wanneer twee of drie mannen bij elkaar waren. Het begon met één man die jammerde over zijn beproevingen met een twistzieke echtgenote. Naarmate er meer mannen gebukt door de deuropening verschenen, werden er oplossingen voorgesteld: wat wonderen verrichtte, wat niets uithaalde, wat de moeite waard was en, als de betrokken man niet voorzichtig was, wat uiteindelijk zijn dood zou worden.

Elke man deed zijn zegje, maar Meester had altijd het laatste woord. Hij maakte indruk, dat was overduidelijk. Zelfs al zaten de mannen er loom van de warmte bij, omhuld door het miasma van menselijk en dierlijk afval, dan nog was Meester met zijn ramen in de weer zonder ook maar een druppel zweet te verspillen. Geleidelijk aan werden zijn ogen troebel en betraand. Pas dan begon hij te spreken, en alleen in correct Engels.

Baba Segi was voor het eerst voor Ayikara gewaarschuwd toen hij een jonge gezelschap was, maar de waarschuwer was een vrouw en dus niet overtuigend geweest. Bovendien was hij toen pas naar Ibadan verhuisd en was zijn onschuld hem tot last geworden, precies het soort waarvan de vrouwen van Ayikara hem hadden afgeholpen. Vier echtgenotes en zeven kinderen later was hij de stank zat, waarna zijn bezoeken waren afgenomen tot een- of tweemaal per maand. Evengoed hadden deze mannen hem door zijn donkerste dagen geholpen.

Zestien jaar eerder, toen Baba Segi een ongeduldige zeventwintigjarige echtgenoot was, had hij bij Meester en twee andere mannen gezeten om een netelige kwestie te bespreken die leek op het probleem waarmee hij nu in zijn maag zat. Hij had ernaar verlangd zijn zieke moeder de vrucht van zijn lendenen te laten zien, maar zijn vrouw was blijven menstrueren. Meester had hem aangeraden om naar een kruidengenezer te gaan en Iya Segi had het donkergroene poeder opgelikt dat haar man op haar

palm had gestrooid. Het medicijn werkte snel. Baba Segi huilde van verdriet en vreugde bij zijn moeders begrafenis, zes weken na de geboorte van zijn dochter Segi.

De deur van de hut stond op een kier, dus stapte Baba Segi de kleine ruimte binnen. Hij fronste zijn voorhoofd. Het irriteerde hem dat Bolanle de reden voor zijn komst was, nadat hij nog maar twee jaar eerder over zijn verovering had opgeschept: dat Bolanle zo nauw was als een flessenhals, dat hij haar had geramd tot ze er scheel van zag en dat ze zijn mannelijkheid in zijn volle lengte op haar rug liggend had genomen – willig en met gespreide benen. Hij wist niet goed hoe hij de mannen moest vertellen dat al zijn geram tevergeefs was geweest.

Binnen in de hut stond Baba Segi tegenover dezelfde mannen die hem stevig de hand hadden geschud toen hij voor het eerst had verklaard dat hij van plan was om met Bolanle te trouwen. Ze zaten aan een tafel bij het raam met Meester te praten, dus schoof Baba Segi een kruk aan en ging erbij zitten. Ze vroegen wat hij zo vroeg in de ochtend kwam doen en hij vertelde over het verdriet dat Bolanles onvruchtbaarheid hem bezorgde. Meester sloot zijn ogen en schudde zijn hoofd, terwijl Olaopa, wiens lippen altijd bruin waren van de kolanoten, langzaam zijn adem liet ontsnappen. Hoewel ook hij vier vrouwen had, herinnerde hij zich onwillekeurig hoe de kwestie van de ‘gestudeerde vrouw’ zijn eigen libidineuze prestaties had overschaduwd. Van zijn vrouwen wist er geen een welk uiteinde van een potlood ze op papier moest zetten.

‘Ik vind dat je haar naar een medicijnman moet sleuren, Baba Segi, als ze niet met je meegaat. Jij bent de echtgenoot en zij is maar een vrouw, en nog wel de vierde! Als je haar bij haar haren meesleurt, gaat ze overal met je mee naartoe, dat zweer ik!’ Atanda likte aan zijn wijsvinger en wees ermee in de richting van zijn Schepper. Terwijl hij een half opgerookte peuk Captain Black uit een gehavende snuifdoos pakte, lag er een

onverbiddelijke blik op zijn gezicht.

‘Atanda! Wil je dat Baba Segi in de gevangenis terechtkomt? Wie durft er nou een afgestudeerde mee te sleuren? Zodra ze haar mond opendoet en er Engels uit stroomt alsof het hete palmolie is, zullen de korporaals zo van haar in de ban raken dat ze onze vriend in de gevangenis zullen gooien.’ Olaopa was gepensioneerd brigadier bij de politie, en hij wist beter dan wie dan ook dat huiselijk geweld over het algemeen als een verspilling van politiemiddelen werd beschouwd.

‘Je hebt groot gelijk, Olaopa.’ Baba Segi had hem door. ‘Trouwens, die geleerde types zijn met koeienmelk grootgebracht. Wij hadden die luxe niet, zoals je weet. Wij kregen de borst. Als ik mijn hand tegen haar ophef, krijg ik het misschien met Ele-dumare aan de stok voor ik er erg in heb. Nee, we moeten onze vrouwen nooit toetakelen. Vooral niet iemand die tenger is, zoals jij, Olaopa.’

Er waren nog meer mannen bukkend door de lage deur de stampvolle kamer binnengekomen. Iedereen grinnikte.

‘Ja, maar wie heeft er een vrouw met een buik zo plat als het voetenbankje van een arme? Ik mag dan tenger zijn, maar ik krijg de klus tenminste geklaard.’ Olaopa kon slecht tegen zijn verlies.

‘Bedankt dat je onze mond naar deze kwestie terugbrengt, mijn vriend.’ Baba Segi keerde zijn achterhoofd naar Olaopa toe en wendde zich tot de andere mannen. Die keken hem meewarig aan. Een oude nachtwaker krabde aan de opdruk van zijn t-shirt. Er stond op: 2001 is het jaar van mijn groei.

‘Waarom ren je van hot naar her, Baba Segi?’ galmde Meesters stem door de stilte. Het zonlicht blikkerde door het gescheurde muskietennet, raakte een glas en vormde een stralenkrans op de wand vlak bij zijn hoofd. ‘Je rent van de muur naar het kastje, terwijl de oplossing voor je oog ligt. De vrouw heeft gestudeerd, dus luistert ze alleen naar mensen uit de wereld die ze kent. Je moet met haar naar het ziekenhuis.’

Tegen de tijd dat Baba Segi in zijn werkplaats aankwam, stonden zijn verkoopsters al bij het enorme hangslot te wachten. Hun groet werd met een afwijzend gebrom beantwoord, waarop ze elkaar veelbetekenend aankeken. Het zou zo'n dag worden waarop Baba Segi ongeïnteresseerd achterin zou zitten, met zijn hoofd steunend op zijn vuist. Zelf wist Baba Segi het ook. Hij ging achter zijn bureau zitten, trok een la open en haalde er de foto uit die Bolanle hem had toegestopt op de dag dat ze elkaar hadden leren kennen. Met zijn duim streek hij het laagje stof weg, terwijl hij peinsde over haar karakter, dat zo sterk was veranderd, over haar meegaandheid, die langzamerhand had plaatsgemaakt voor een kalme doortastendheid, en over de onenigheid die haar in zijn huis had achtervolgd en zijn andere vrouwen onrustig had gemaakt.

Hij herinnerde zich de dag waarop hij haar voor het eerst had gezien. Ze was met haar vriendin Yemisi meegekomen naar zijn winkel in bouwmaterialen. Yemisi verzorgde kleine bouwcontracten voor de getrouwde mannen die ze naaide; Baba Segi gaf haar de opgeklopte rekeningen waar ze om vroeg en de artikelen. Dat hoorde nu eenmaal bij het zakendoen.

'Verdubbel gewoon alle prijzen,' drong Yemisi aan.

Hij had Bolanles verlegenheid opgemerkt en was enorm opgelucht toen Yemisi naar buiten rende om een gesprek op haar mobieltje aan te nemen. Twee tellen later kwam ze weer binnen om te vertellen dat ze dringend ergens naartoe moest. Bolanle bood aan om in Baba Segi's winkel op haar te wachten.

Toen ze was vertrokken, bleef het even stil. Baba Segi had de gelegenheid aangegrepen om zijn blik langs haar ongelakte nagels, haar magere gezicht, haar donkere, volle lippen en haar ogen te laten dwalen. Elke knippering was langzaam en bevallig. Hij besepte opeens dat hij de lucht inademde die uit haar kwam en dat zij de zijne binnenkeeg. De goden hebben haar naar mij gezonden, dacht hij, terwijl hij zijn ogen op Bolanles boezem liet rusten.

‘Ga je met een man trouwen die voor je zorgt, nu je vriendin en jij de universiteit hebben afgemaakt?’ vroeg hij.

‘Als ik er een tegenkom,’ antwoordde ze.

Het klonk niet als een opening voor een man van middelbare leeftijd met drie vrouwen en een huis vol kinderen, maar zo vatte hij het wel op. Hij zag Bolanle haar hand in haar tas stoppen en er een beduimeld romannetje uit halen.

‘Ben ik soms geen onderhoudende gastheer?’

Ze sloeg het boek dicht.

‘Zeg me wanneer je nog een keer in je eentje deze kant op komt,’ fluisterde hij.

Ze keek strak naar het bureau tussen hen in.

‘Kom morgen terug, kom overmorgen. Wanneer ik je terugzie, weet ik dat de goden me gunstig gezind zijn.’ Hij werd door zijn eigen onbeschaamdheid overrompeld, maar hij bespeurde haar kwetsbaarheid.

‘Zullen uw vrouwen me dan niet met een bezem wegjagen?’

‘Mijn vrouwen komen niet naar mijn werkplaats. Dat had je vriendin je moeten vertellen. Waarom zouden ze? Ze worden goed verzorgd; ze hebben geen reden om me lastig te vallen.’ Baba Segi kreeg een overweldigende behoefte zijn hand uit te strekken en haar aan te raken, maar hij verstopte zijn vuisten onder het bureau.

Zo was het begonnen. De volgende dag was ze teruggekomen, de dag daarna weer en toen elke doordeweekse dag, tot hij in het weekend in palmwijn had moeten zwelgen om de tijd snel voorbij te laten gaan. Hij popelde om haar te bezitten, om met haar te pronken. Hij wilde dat al zijn leeftijdgenoten hem zouden benijden. Inderdaad hielden velen hun wrevel niet voor zich. Ze zeiden dat hij gek was om met een afgestudeerde te trouwen, dat ze alleen achter zijn geld aan zat, dat ze niet echt van hem hield en hem in de steek zou laten voor een jongere, ontwikkelde man, nadat ze had gekregen waar ze op uit was. Baba Segi lachte hen in hun gezicht uit totdat ze ten slotte hun eigen tekortkomingen hadden ingezien.

Om vijf uur riep hij Taju, zijn chauffeur, en gaf hem opdracht de motor van de pick-up te starten. Zijn besluit stond vast. Die avond zou hij met Bolanle gaan praten. Het was dinsdag, en dan zou hij toch met haar de nacht doorbrengen. Hij plofte op de passagiersstoel neer en streek de hele weg naar huis over zijn onbehaarde kin.

Taju toeterde tweemaal toen hij de grote compound op reed. Uit verschillende kamers stroomden alle leden van het huisgezin naar buiten om hun weldoener te begroeten. Baba Segi's drie zonen hadden zich languit op de grond geworpen, met hun romp omhooggekromd als matten waarvan de uiteinden opkrulden. De dochters knielden voor hem neer. Van de oudste tot de jongste noemde hij alle kinderen bij hun naam: Segi en Akin, een dochter vóór een zoon, van zijn eerste vrouw; Tope, Afolake en Motun, drie meisjes die elf maanden na elkaar waren geboren, van zijn tweede; en Femi en Kole, zonen die Iya Femi, zijn derde vrouw, zelfvoldaan had gebaard. Baba Segi keek de oudere kinderen teder aan en kneep de kleintjes in hun wang. Hij gaf ieder kind het gevoel bijzonder te zijn.

Op weg naar de huiskamer bleef hij staan bij de valse poort, zoals hij altijd deed, alsof het plotseling bij hem opkwam dat de kinderen niet zichzelf ter wereld konden hebben gebracht. Toen draaide hij zich om, zoals altijd, en keek hij naar zijn vrouwen. Met onverholen dartelheid groette hij hen: 'Iya Segi, Iya Tope, Iya Femi, Bolanle.' Iedere vrouw maakte een buiging, trots om met haar eerstgeborene te worden aangeduid, behalve Bolanle, die van niemand *iya* was.

Toen de begroeting achter de rug was, hief Baba Segi zijn armen op zodat Iya Segi met haar bedreven vingers zijn *agbada* kon afstropen. Ze deed hetzelfde met zijn *buba*, waarop Baba Segi in zijn broek en hemd naar het zitgedeelte strompelde, met zijn blik op zijn comfortabele leunstoel gericht. Hij ging er met zijn rug naartoe staan en, zoals altijd, liet zich erin vallen alsof hij door de dood was geveld. Daarna rukte hij zijn horloge van

zijn pols. Voordat hij het op het houten krukje naast hem kon leggen, had Iya Segi haar hand uitgestoken om het in ontvangst te nemen. Hij glimlachte, zoals altijd. 'Iya Segi, vrouw van mijn jeugd. Zou ik een leven hebben als ik niet met jou was getrouwd?'

Iya Segi wachtte even en draaide zich naar hem om. 'Moge je leven lang zijn, mijn heer. Wat zou ik zonder jou moeten beginnen?'

Ze waren in hun ritueel van wederzijdse bewondering verbonden totdat Iya Femi hen met een gemaakt kuchje onderbrak. De derde vrouw kon hun vertoon van ouderwetse genegeheid niet uitstaan. Als een vorm van begunstiging niet haar of haar kinderen betrof, liet ze al snel haar afkeuring blijken.

Iya Segi ging een hoge houten kruk halen en zette hem voor haar man neer, terwijl haar dochter Segi met afgemeten pasjes een kom handwater kwam brengen. Nadat Baba Segi zijn handen in de kom had gedompeld, droogde hij ze af met de handdoek die over zijn dochters arm hing. Hij trok de kruk naar zijn kruis toe en begon hapje voor hapje de berg *amala* te verorberen, waarbij hij elk sliertje *ewedu* dat langs zijn pols omlaag drupte met zijn tong opving.

Bij het geluid van een bekende melodie verdrongen de kinderen zich voor de tv en zongen mee met de tune van *Afowofa*, hun favoriete soap:

Talaka nwa'paki

Olowo nwon'resi

Igbi aye nyi o

Ko s'eni to m'ola

De armen zoeken naar cassavemeel

Terwijl de rijken maatkommen vol rijst eten

Het tij van de aarde keert

Niemand kent de toekomst.

Zoals alle goede soaps eindigde hij met een cliffhanger, wat bij alle kinderen een woest gemep op kussens en gesis ontketende. Baba Segi grinnikte. ‘Tope, Motun, Afolake, Femi, Kole,’ riep hij, ‘kom hier en deel de pens die jullie vader voor jullie op zijn bord heeft laten liggen.’

De kinderen verzamelden zich aan zijn voeten en rukten aan de pens tot ze er allemaal een stukje van hadden afgescheurd. Kole slikte zijn portie in één keer door en begon op die van zijn zus te azen.

‘Kole is zo mager als de stok van een oude man, Iya Femi. Waarom geef je mijn zoon niets te eten?’ Baba Segi klonk veel te bezorgd om door iemand serieus te worden genomen.

‘Ik geef hem wel te eten, maar het verdwijnt zodra het in zijn buik terechtkomt. Die jongen zou een heel huis opeten als je hem de kans geeft.’

‘Kook dan dit huis voor hem. En als hij dat opheeft, zet je hem ook het huis van de burens voor. Mijn kinderen moeten zich rond eten. Het geeft geen pas als zij er als bedelaars uitzien wanneer hun vader zo hard werkt om de huid van hun buik strak te houden. Mijn Kole moet groot en sterk worden, zodat hij met veel vrouwen kan trouwen en veel kinderen kan krijgen. Nietwaar, Kole?’

‘Ja, Baba. Ik wil net als jij worden!’

Iedereen lachte om Koles voorlijkheid, zodat niemand Iya Femi hoorde fluisteren: ‘God beware!’

Erop gebrand weer de aandacht op zich te vestigen ging Baba Segi op één bil zitten, waarna hij een knetterende scheet liet. De kinderen keken elkaar aan en giechelden. Iya Segi schuifelde naar hem toe en vroeg met een uitgestreken gezicht of hij wat koud water wilde om zijn maag te kalmeren. Iya Tope staarde zonder met haar ogen te knippen naar de tv, terwijl Iya Femi haar neus dichtkneep en haar lippen bij de mondhoeken omlaag krulde. Bolanle, die Baba Segi's bezoek die nacht had weggevenst, kroop iets dichters naar Iya Topes stoel toe. Iya Tope zag